

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 89 ANULU XXI.

Sabiu, in 416 Novembre 1873.

Telegrafulu ese de dóna ori pre septemana: Duminea si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte párti ale Transilvaniei s pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a óra cu 7 er. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 er. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 er. v. a.

Protocolulu sinodului archidiecesanu din anulu 1873 a esito de subtipariu. Este de 11 cóle, formatu octavu mare, si cuprinde afara de XIV siedintie, circulariulu convocatoriulu, ultimulu cercolariulu subscrisu de intru fericire repausatulu Archiepiscopu si Metropolitulu Andreiu Bar. de Siaguna; cuventare a de deschidere a Préveneratului si Prédemnului P. Archimandritu si Vicarin archiepiscopescu Nicolau Pope'a; bugetulu archiepiscopiei nóstre gr. or. románe pre anulu sinodale din 1 Iuliu 1873 pâna in 1 Iuliu 1874, stabilitu de sinodu; regulamentulu pentru esaminarea candidatorulu de profesura la scólele medie confes. gr. or. anume la gimnasele si scólele comerciale si reali din archidiecesa; regulamentulu provisoriu pentru esaminarea candidatorulu de invetiatori la scólele populari si capitali confesionali din archidiecesa romána gr. or. a Ardélului si in fine regulamentulu provisoriu privitorulu la esaminele de cualificatiune ale candidatorulu de preotia din archidiecesa gr. or. romána de Transilvani'a. Tóte materiile cuprinse in acestu protocolu suntu de interesu pentru toti crestinií tienatori de archidiecesa nóstra si asiá o recomandare deosebita credemu ca este de prisosu. Se'afila de vendiare in tipografi'a archidiecesana. Pretiulu unui esemplariulu e 60 xr. v. a.

Sabiu 3 Novembre.

Susceperea siedintiorulu dietali, intrerupte prin feriele trecute, a adusu cu sine unu evenimentu, carele da anse la diferite interpretatiuni. Evenimentulu acestu a este retragerea lui Colomanu Ghyczy din dieta.

Ghyczy a fostu pâna la inchiderea sessiunei din urma un'a dintre columnele cele mai tari ale partidei centrului stángu séu alu stángei moderate, a acelei párti din diet'a Ungariei carea voiá ca unic'a legatura intre statulu ungurescu si tierile cislaitane se fia persón'a Domnitoriului, cu alte cuvinte, uniune personale; o diferentia esentiale intre majoritatea deakiana, carea afara de domnitoriu mai recunósce si unele afaceri cardinali, cá afaceri comune cu tierile cislaitane. Lupt'a intre partidele aceste a fostu necurmata dela 1867 pâna cându in anulu trecutulu cátra finea sessiunei a culminatu prin o demonstratiune unica in felulu seu, inscenata la ocaziunea proiectulu de o lege nóua electorala.

De atunci incóci pare ca a intratu altu spiritulu in steng'a moderata. Lupte au mai fostu, inse nu asiá inversiunate. Bá de unu tempu incóci s'au auditu rumori, ca partid'a centrului stángu cauta sa faca o fusiune cu drépt'a dietei. Se vorbiá si de óre-cari conferintie totu spre acestu scopu. S'a scrisu multe pro si contr'a despre resultatulu acestor conferintie, adeverulu nu s'a potutu sci, pentru ca respectivii erau necessitati a tiené socotéla si de opiniunea publica din tíera despre densii si asiá nu cutedian nici unii sa iésa cu colórea pre fatia.

In fine Ghyczy cu o di înainte de redeschiderea dietei indreptá o scrisóre cátra clubulu stángei, prin carea se declara ca ese din partida si in siedinti'a din 8. Nov. se cetesce alta declaratiune prin carea ese din dieta.

Tisza mángaie diet'a ca absentarea lui Ghyczy nu va fi definitiva ci provisorie, cáci déca

alegatorii lu voru realege densulu iéra-si va ocupá loculu in dieta.

Si noi dicemu ca Ghyczy póte n'a intorsu spatele dietei pentru totu-déun'a. Acést'a se vede si din motivulu pentru care parasesce partid'a sea de mai nainte. Dorinti'a lui a fostu ca partidele cele dóue, a lui Deak si stáng'a moderata sa gasésca o cale cá sa se impace. Partid'a esitédia inca, elu inse n'a voitu a se face partasiu de acést'a esitatiune. Suntu ómeni, cari presupunu ca alegatorii sei 'lu voru alege pre bacea impacatiunei dela 1867, atunci déca primesce mandatulu intra in dieta cá membru alu partidei lui Deak. Ghyczy de pre bancele dreptei póte avé mai mare influentia atractiva asupr'a partidei sele de pâna aci, si asiá fusiunea acestor dóue partide in fapta se va traduce cu trecerea stángei centrale simplu la drépt'a séu la Deak. Bar. Podmaniczky, n'a fostu atátu de scrupulosu. Elu a trecutulu fára de nici o ceremonia din stáng'a centrale in drépt'a séu in partid'a deakiana.

Insemnatatea politica a trecerilor acestor corifei ai partidei nu se va puté negá nici decum. Ea inse trebuie apretiuíta asiá cum este, fára de a se demite cine-va la nisce inchipuiiri, cari nu esista nicairi si de la cari sa se pornésca iéra la conclusiuni false.

In decursulu tempului dela 1867 s'au datu ocaziune dietei ung. in mai multe renduri sa faca frontu senatului imperiale, pentru cá in unele afaceri sa faca presiune asupr'a-i. Se póte intemplá cá astfelu de lupte, cari sa recéra iérasii pasirea energica a Ungariei sa mai vina si inca curendu. Atunci e bine ca divisiunea in partide sa nu esiste. O partidamare mai a intregu parlamentulu va fi cu multu mai impunetória, ea va fi impunetória chiaru si pâna nu se va pune unu obiectu la desbatere si la votu.

Ce bine aru fi, cându amu invetiá si noi románi totu ce e bunu din scól'a parlamentara unguresca, cáci de lipsa ni-arú fi.

O radea - Mare 12 Novembre n. 1873.

Dle redactoru! A-ti binevoitu a dá publicitatiéi unu articulu, ce eu amu scrisu, — nu la adres'a, — ci asupr'a dlui Babesiu.

In Nr. 83 alu foiei sele „Albin'a“, reproducendu o parte din acelu articulu, dlui Babesiu dá unu felio de responsu „vrendu nevrendu“ la celea ce s'au disu asupr'a d-sele.

Cu dreptu cuventu!

Dara, — cá totu-déun'a, — dlui Babesiu si asta-data mistifica cercandu sa seduca pre cetitorii sei.

Ve rogu dara, dle redactoru! — nu in alu meu, ci in alu publicului interesu, nu cá responsu la celea dise de cátra dlui Babesiu, ci cá o clarificare trebuinciosa, — binevoiti a dá publicitatiéi inca putienele observári, ce voi face asta-data.

Este dlui Babesiu astfelu, precum a fostu prezentatu in articulu, pre care „Albin'a“ lu — poreclesce „pascvila.“ — Modululu in care d-s'a presenta cetitoriloru sei pretins'a „pascvila“, este o nóua si decátu celelalte nu mai putienu vedita dovéda.

„Di-i, ca — e hotiu, déca te prinde furándu!“ — este temeiuulu procedurii, ce dlui Babesiu observa in asemenea afaceri... O procedura inve-

chita; dara, dorere! D-sea si adi o folosescu ou succesu.

„Albin'a“ nu reproduce intregulu articulu, ci numai acea parte a lui, care, — avendu sa zugravesca cu nemintire pre dlui Babesiu, — nesmintitu trebuie sa fia o ingramadire de imagini ridicole... Inceputulu si sfarsitul articulu, — deci — motivele si conclusiunea remánu ascunse. In specialu, „Albin'a“ nu ne spune, ce dlui Babesiu „crede“ si ce „nu crede.“

Adeca, la urm'a urmeloru: vedindu dlui Babesiu ca anumitul articulu are ce-va in sine si face efectulu in publicu, 'lu ciontédia, ia din elu, ce este si-lu presenta cetitoriloru astfelu, precum 'la schilavito.

Ei, bine! sa nu mi sa ia in nume de ren, déca me voiu pronunció fára shéla asupr'a unei asemenea procederi. A-si fi apolecatu sa dicu, ca atátu omulu onestu, cátu si celu intieptu alege alta procedura: respunde directu si motivatu, — ori tace.

Modest'a mea parere.

Alt'a este inse, la ce a-si dorí sa atragu atentiunea tuturor ómeniloru de bine.

Amu cetitu adese-ori in „Albin'a“, si este o frase stereotipa a dlui Babesiu, cumca omulu onestu inca nu a cotezatu sa-lu combata. Ce necualificabila indamnedieire de sine! Chiaru si numai pentru ast'a dlui Babesiu aru meritá cá sa fia combatu de cátra toti ómenii onesti.

Déca este admisa si póte sa fia folositoria critic'a asupr'a scrieriloru date publicitatiéi, mai folositoria póte sa fia o critica sincera asupr'a faptelorulu. Cându dlui Babesiu pretinde rolu, atunci fiecare omulu, onestu ori neonestu, este in dreptu sa-si dea séma de faptele d-sele. Din norocire, ori póte din nenorocire, aceea, ce dlui Babesiu face, nu-lu privescu numai pre d-sea: ne privescu pre toti. Fiescu-carele dintre noi este in dreptu sa se pronunció asupr'a portárei unu omulu, care pretinde inriurire asupr'a vietiei comune: aflándu, ca portarea dlui Babesiu este, ori póte fi spre stricarea nóstra, tocmai ómenii onesti se voru semí indetorati a combate pre dlui Babesiu cu intreg'a mesura a poterloru sele.

Si totusi dlui Babesiu cútéza sa dica, ca omulu onestu nu-lu va combata. Va sa dica: d-sea nu póte sa ratecésca; d-sea numai bine póte sa lucrede... Repetu: déca d-sea o crede ast'a, este unu visionariu; iéra déca nu o crede — cetésca pretins'a pascvila.

Si asta-data dlui Babesiu observa totu acést'a procedura. — Fára sa scia, cine a scrisu anumitul articulu, numai asiá din usu, d-sea, in comentariulu facutu in „Albin'a“, dice, ca autorulu este, ori a fostu „platitu de guvernulu.“ Adeca: pre dlui Babesiu nu-lu póte combata decátu acelu omulu, care este mituitu de cátra guvernulu.

Grosava ilusione! intr'adeveru monumentalá! Nici pâna acum dlui Babesiu nu s'a potutu convinge, cumca unu guvernulu nóue vrajmasiu, fiindu destulu de intieptu, aru trebú sa ne mituiésca pentru cá sa-lu spriginimo pre d-sea.

Pentru cá dara dlui Babesiu sa nu póta mistificá si mai departe, speríandu lumea cu vorbe góle, sa fia sciutu, ca autorulu cestionatulu articulu amu fostu eu subscrisulu: unu bietu de studentu, care nici n'a fostu nici nu va fi mituitu, de óre-ce prostu aru fi, care i-arú plati, cá sa faca, ce si fára plata face.

Déca amu scrisu asupr'a dlui Babesiu, amu avutu motive, care m'au pusu in dreptu, si numai putienu motive, care m'au indatoratu.

Nu cu putienu ingrigire a trebuitu sa vediu, ca de cáti-va ani la noi nu se face nimicu. Celu putienu stámu loculu déca nu mergemu indereptu. Si amu ajunsu la acelu resultatulu, — corectu ori

incorectă, — ca lipsa de rezultate urmădă numai din acea, ca dl. Babesiu nu lasa pe nime sa lucreze, i era d-sea numai injura asupra contrariilor nostri intr'unu limbaj, care trebuie sa ne puna in rusinare.

Le-amu vedutu aceste si le vedu. Modesti'a nu-mi permitea inse, ca sa me punu alaturea, ori chiar in fatia cu unu omu de reputatiunea dlui Babesiu. „Esti teneru inca; — mi dăceamu, — nu cunosci vieti'a; pote ca te afli in ratecire!“ . . . Amu tacutu si amu acceptatu o indreptare spre bine.

Atunci inse, cându a trebuit sa me convingu, ca dl. Babesiu nu cunoste nimicu santu; cându d-sea face geste sa ne profanizeze biseric'a, privindu si tratandu-o numai ca unu foru pentru luptele sele politice; cându d-sea nu se sfiesce a califica pre Metropolitulu nostru, pre alu meu Metropolitu de papusia politica: atunci nu potu sa tacu, si nu sum omu onestu, deca, fiindu cuprinsu de ingirigile, de care sum, nu-mi espunu temerile in fati'a poporului din care facu parte.

Nu dara plata dela guvern, nu inspirationile pretinsiloru vrajmasi ai dlui Babesiu, ci dl. Babesiu insusi a fostu — in urm'a urmeloru — autorulu acelui articulu . . . Lucreze dl. Babesiu precum nu lucrăza, — si cu totii ii vomu cantă: „Osan'a.“ Păna atunci inse, păna cându d-sea prin portarea nevalificabila, ce-lu caracteriseza, face preste putintia lucrarea impreuna a romăniloru este detorintia a-lu combata.

Nu combatu ideile, pre care dl. Babesiu prelinde ale representă; si insu-mi aderu la ele: combatu inse modulu, in care pretinde a realisa acele idei si combatu portarea dlui Babesiu prin care s'au facutu tote desbinările in vieti'a noastră.

Paru a fi convinsu, ca dl. Babesiu este expresi'a unui reu social: combatu acest'a. Sa deschidemu ochii si apoi sa urmămu altoru omeni!

Chiaru admitiendu, ca politic'a urmata de dl. Babesiu ne-aru poté duce spre bine, reprezentata prin unu omu precum este d-sea, ea este spre stricarea noastră. — Cine voiesce sa dica „ba!“ acel'a motiveze.

De altmintrea: nici nu amu, nici nu pretindu poterea absoluta a dlui Babesiu. Eu mi espunu convingerile; publiculu judece: fiindu nedrepte ataturile mele si nemotivate temerile, ce afli, — dl. Babesiu va deveni cu atătu mai popularu.

Ioanu Slaviciu.

Diet'a Ungariei,

Pest'a 8 Nov. In siedinti'a de astadi, cea din tăiu a sesiunei presente, dupa o scurta cuventare rostita de cătra presedintele Bitto si dupa anuciarea unoru curentie, cetece o adresa a lui Ghyezzy, prin care depune mandatulu de deputatu Intemplarea acest'a face sensatione in cas'a dietei, insusi Deak cere a se exprime in protocolu parerea de reu a casei pentru perderea acest'a, ceea ce se si primesce. Tisza asigura diet'a ca Ghyezzy va fi alesu de nou si ierasi va ocupă loculu in dieta. Finindu-se acestu incidentu.

Ministrulu presedinte Szlavyy espune pre largu despre tota activitatea cabinetului din care face parte până in tempulu presentu cu rezultatele si neresultatele ei. De insemnatu este in cuventarea presedintelui ministeriale ceea ce a distu despre provincialisarea confinieloru militari, si ce se pote cuprinde in urmatorele: ministerulu n'a luat in nume de reu agitatiunea din confine, pentruca nu putea pretinde ca omeni crescuti desute de ani in alte referentie, acum de odata sa se afle in cele a le constitutiunei, si de aceea n'a ascultat de vocile cari i recomăndau asprime fatia cu confiniarii, ei au intrebuintiatu rabadare. Cuventarea n'a emotionatu pre auditori, pentruca cu deosebire in partea ei din urma, din firea ei e apasatori'a, căci arata starea cea trista financiale si economica a țerei in urm'a secetei si colerei, de cari fu bantuita țier'a in anul acest'a.

Ministru de culte si instructiune publicu Trefort cere convocarea comisiunei scolastice.

In fine se fipseza ordinea dilei pre siedinti'a urmatori'a.

Pest'a 10 Novembre n. Presedintele Bitto deschide siedinti'a casei reprezentantiloru la 10 ore.

Pre fotoliorile ministeriale se afli: Szlavyy, Kerkapoly, Pauler, Zichy, Trefort, Szende, Szapary si Tisza.

Notarii suntu: Szenczy, Mhályi, Tombor, si Hoszar.

Se autentica protocolulu siedintiei premergatori'e. Presedintele anucie unele rogări tramise de jurisdicțiuni, cari se transpunu comisiunei petitiunarie.

Presedintele anucie mai departe, ca ablegatii Lazaru Costiciu si Vilhelm Löw si-au prezentatu protocolulu alegerei lor si ca contele Stefanu Eszterhazy si-a depusu mandatulu seu de ablegatu. Protocolele de alegere se predau comisiunei verificatori'e, in cerculu de alegere devenitu vacantu se escrie alegere noua.

Franciscu Deak presentéza petitiunea actiunariiloru galitiani dela drumulu feratu osticu si se roga, ca acesta petitiune sa se predee comisiunei financiare cu acea adăgere, ca acesta petitiune sa se delibereze impreuna cu alte proiecte ce atingu drumulu de feru osticu. (Aprobare in drept'a si in centrulu stăngu).

Iosifu Madarasz doresce, ca acesta petitiune ca ori si care alt'a sa se predee mai intăiu comisiunei petitiunarie si numai dupa ce se va fi resoltitu de acest'a, sa se transpuna comisiunei financiare, dupa cum pretinde usulu observatu in camera totu-déun'a.

Franciscu Deak nu are de a obiectă in contra acestei pareri nimicu, trebuie numai sa indrepteze luarea in consideratiune a usului accentuat de antevorbitoriu. Usulu togm'a e acel'a, ca petitiuni singuratiice pentru o tractare preferenta seu pentru a profită de tempu sa predau numai decătu comisiunei de specialitate, precum acest'a adese ori s'a templatu in camera.

Simonyi se declara pentru parerea lui Madarasz. Deca s'aru aprobă parerea lui Deak atunci prin acest'a pertractarea publica a obiectului s'aru incungură.

F. Deak: Cum s'aru evită prin acest'a publicitatea? Nu au deliberationile comisiunei financiare totu acea natura carea o pre si comisiunea petitiunaria si nu ajungu raporturile unei comisiuni togm'a asiă de bine inaintea camerei, ca si cele ale celelalte? (Aprobare). Dealtmintrea e tototu un'a, la care comisiunea va merge petitiunea, in urma totusi ajänge la comisiunea financiare.

Petitiunea se predă comisiunei petitiunarie. Acelei comisiuni se predau si rogările presentate de Gabriel Varady si Albert Németh.

Ministrulu de justitia Pauler presentéza in scrisu motiunea: sa se alege o comisiune de specialitate, carea sa discute proiectele de legi privitorie la reform'a justitiei, cari s'aru prezentatu in anulu trecut, si acele, cari se voru presentă in de curendu, sa se dee camerei asupr'a acelor'a unu raportu.

Motiunea se tiparesce si se va luă la tempulu seu in pertractare ordinaria.

Ministrulu de financia Kerkapoly presentéza raportulu curtiei de compturi a statului asupr'a computuriloru finali din 1872. Legea, continua oratorele, dispune in privinti'a acest'a, ca raportulu acest'a impreuna cu observările adause de ministrulu de financia sa se presenteze inaintea camerei fără amanare. Deca ministerulu are de a face observări mai estinse atunci i stă liberu, seu sa presenteze computurile fără amanare dupa cum cere legea si sa si reserve propunerea decursiva a observatiuniloru sele proprie, seu deca nu sa presentéze mai tardiu computurile inse atunci impreuna cu observările sele. Considerandu ca la staverirea acoperirii bugetului pre 1874 computurile finali facu servitie bune, oratorele presenta acele computuri acum si si reserya, a presentă observatiunile regimului decursive.

Dupa ce imprumutulu drumului de feru ungaru s'a procuratu cu finea anului 1872 intregu, oratorele presentéza raportulu finalu asupr'a stărei acestui imprumutu, totu asiă si raportulu asupr'a stărei si intrebuintiării imprumutului de premie din 1870, a asiă numitului imprumutu ipotecariu din Gómör, a imprumutului de 30 milione din 1870 si a imprumutului de argintu de 54 milione din 1873. Tote aceste documinte privescu manipuliatiunea până la finea lui Septemvre a. c.

Mai departe presentéza oratorele raportulu asupr'a imprumuturiloru de statu luate pentru despăgubirea pameentului. Raportulu aréta starea imprumutului, cum a fostu până acum, si contine si unu conspectu, cum s'aru formă până la finea licidărilor (cam pre la an. 1877) încātu se pote prevedé.

In urma oratorele observa, ca densulu si-a facutu modificatiunea, carea a facutu comisiunea es-

misa pentru preconsultarea proiectului de lege alu catastrului la acestu proiectu, de obiectulu unui studiu mai seriosu si ca a compilatu observatiunile, documintele si computurile positive, pre care se credea indatoratu a le presentă contr'a acestei modificatiuni, deci se roga, ca comisiunea de specialitate sa discute si asupr'a acestoru observări a sele, si sectiunile numai atunci sa le pertracteze, dupa ce comisiunea de specialitate si va fi facutu raportulu seu. (Strigări: „Observările ministrului s'aru puté predă indata sectiuniloru.)

Gabrielu Varady tiene de necesarin, ca sa se suspenda deliberatione demandata a sectiunei până va raportă comisiunea de specialitate.

Ioanu Paczolay crede, ca comisiunea de specialitate nu se pote constringe, ca sa si schimbe iera modificatiunile sele proprie. Deca ministrulu are sa faca observatiuni elu sa si le aduca la valóre in sectiuni.

Observatiunile ministrului cari privescu catastrulu se punu sub pressa si se voru impartii cu celelalte propusetiuni, pentru a căroru tiparire ministrulu s'a ingrigitu dejă, intre deputati.

Camera trecendu dupa acest'a la ordinea dilei pasiesce numai decătu la alegerea unui notariu si a unui membru pentru comisiunea financiare. Resultatulu votărei anuciatu de presedintele a fostu: Pentru alegerea notariului s'a datu 218 voturi. Din acesti a intronitu Algernon Beoethy 135 voturi, Etele Matolay 71, Iulius Gullner 1 votu si asiă Algernon Beoethy fu alesu de notariu.

Pentru membrulu din comisiunea financiare au intratu in urna 210 siedule. Din aceste voturi Colomanu Tisza a intronitu 134, Paulu Moricz 68, Eduard Horn 2, Alex. Csiky 1. Csavolsky 1, si asiă Colomanu Tisza fu alesu.

Colomanu Tisza: Primescu cu cea mai mare multiamita increderea data mie de camera; eu sciu pré bine, ca e detori'a ablegatului de a primi problem'a ce i s'a datu, deca onorat'a camera nu are bunavointia de a-lu dispensă de acest'a. Totusi sciu si aceea, ca on. camera a fostu facia de membrii sei asiă de justa, cătu nu li a respinsu dispensarea cându s'aru rogatu pentru acest'a. Celelalte deobligaminte ale mele ca ablegatu nu-me ierta, de a primi loculu in comisiunea financiare, macaru ca privescu pre acel'a de unu locu forte insemnatu. Cându amu intielesu scopulu camerei, rogai pre mai multi amici, ca sa nu voteze pentru mine si eu eredu, ca unii au si implinitu rogarea mea. De ori-ce cu tote acestea majoritatea a caditu asupr'a meo, rogu pre onor. casa, ca sa binevoiesca a me dispensă de deobligamentulu impusu mie.

Franciscu Deak: Eu trebuie sa mi esprimu parerea de reu asupr'a acelei impregiurări, ca Colomanu Tisza tiene de imposibilu a primi sa fia membru in comisiunea financiare, acesta problema intr'adeveru grea si insemnata. Ca caus'a a amintitu densulu deobligamentele impreunate cu pusetiunea de ablegatu; eu marturiscescu, ca pote sentiului seu finu e de a se aserie, ca nu a produsu alta causa, care aru face impresiune si pre mine, si carea mi veni mie mai tardiu in minte. Caus'a acest'a constă in aceea, ca fratele lui Colomanu Tisza e unu membru alu ministeriului, a căru propuneri ajungu acolo. Eu sciu bine, ca Colomanu Tisza in afaceri, cari atingu pre fratele seu, aru fi togm'a asiă de imparțialu, ca si facia de ori cine, totusi sentiulu seu celu finu nu-i ierta a primi unu locu, care l'aru poté aduce in colisiune cu acest'a. Eu propunu deci, ca cas'a sa faca o noua alegere. (Aprobare generale.)

Acest'a alegere se va efeptui Mercuri la 10 ore ante am.

Procesulu lui Bazaine.

Siedinti'a dela 22 Octomvre.

Siedinti'a avea sa incépa prin depunerea generalului Soleille, dara fostulu comandantu de artileria, fiindu in imposibilitate materiala de a veni dinaintea consiliului, se dă cetire depunerei sele facute in scrisu.

D. generalu Soleille declara ca armat'a Rhinului, in urm'a privări sele de parculu celu mare de reserya, n'a mai posedatu de locu munitiuni complete.

In urm'a bataliei dela Rezonville maresialulu a pusu sa se céra contu generalului Soleille despre starea recurselor in acesta piatia; acest'a tramise o nota cătra comandantulu siefu, in care declară neajunsulu aprovizionărilor.

Relativu la cererile de ajutoriu facute de corpurile 4 si 6 la batalia dela Saint-Privat, generalulu 'si aduce aminte ca a tramisa chesone cu munitiuni maresialului Canrobert si generalului Ladmirault.

Acesta depunere a generalului Soleille este confirmarea absoluta a alegatiunilor comandantului siefu.

Dupa Rezonville, munitiunile lipsen, atelberile si fonderiele numai erau in stare sa subvina la acesta lipsa.

Abia mai tardiu se descoperira milioanele cartusie si munitiuni de artileria.

D. Colonelu Vasse-Saint-Ouen, siefu in statulu majoru alu generalului Soleille, este ascultat imediatu, si va pote da informatiunile suplimentarie necesare prin lipsa generalului Soleille.

Colonelulu Vasse da detaliulu, nerelatu inca, ca la 16 Augustu, pre candu era ocupatu a regulatirulu unei baterii, zari o siargia de cavaleria prusiana care se indrepta spre punctulu unde se afla densulu.

Elu se indrepta spre o padurice ca sa nu fia luat de inamicu, inse ajunsu fara de veste fu resturnatu de pre cala de calareti inimici, calatu in picioare si sdrobitu greu. A trebuitu sa parasasca campulu de batalia si sa intre la cartierulu seu.

Colonelulu Vasse a adasu maresialulu Bazaine raportulu prin care se stabila ca aprovizionacile de munitiuni nu se urcau decatu la a trei'a parte din consumatiunea necesaria a armatei.

Ceea ce se numia parculu celu mare, acestu parcu de care fusesera lipsiti, era o aprovizionare numai de tunuri de panie iera nu de tunuri de asediu.

Reserva generala a artileriei nu ave densa parculu seu, ea nu ave decatu munitiuni de baterii. Adasa la Gravelote la 16, ea nu era de ajunsu spre a reprovisiona corpulu alu 5-lea alu lui Canrobert care sleise tote munitiunile sele.

Cu tote acestea in dia de 16 se fause o consumatiune mare de munitiuni. Unele corpuri, ca alu 3-lea si parte din alu 4-lea, fusesse deja angagiate in ajutu la Borny, si devenea forte necesariu ca armata sa fia din nou aprovizionata. Acesta fuse prim'a preocupare a maresialulu Bazaine, care punendu trupele sele pre lini'a defensiva dela Amanvillers, simtea ca curendu are sa incepa o batalia.

Aprovizionarea armatei n'a potutu fi operata decatu in dimineti'a de 18, atunci pre candu corpurile germane esecutau deja marsialu loru de flancu dinaintea trupeloru franceze duse dela Saint-Privat la Saint-Ruffine. Unele corpuri nici nu avu munitiunile loru complete pentru batalia. Ei nu tramisese sa caute aprovizionari, cu tote ordinile date de comandantulu siefu. Si tocmai corpulu alu 6-lea, acela care a fostu angagiatu mai seriosu, a avutu la dispositiunea sea prisosulu acestoru munitiuni. Se scie ca nici n'au fostu de ajunsu.

Reserva generala a artileriei pre candu urma acesta lupta formidabila cu 350 mii omeni se oprise pre platoulu dela Plapeville. Ea se compunea din optu baterii de calibru 12 si de siese baterii montate. Patru fusera tramise maresialulu Canrobert care era obligatu cu cele cindici si patru tunuri ale sele sa infrunteze 250 de tunuri ale corpuriloru germane, angagiate contr'a lui. Remane dara patru baterii care fara la dispositiunea liniei de batalia si cele siese baterii montate. Acesta artileria n'a fostu angagiata.

Maresialulu Canrobert cerea inse ajutore si munitiunii. I se tramise din reserva generala 24 de chesone care se indreptara spre Saint-Privat, pre la 4 ore ser'a, dupa afirmarea colonelulu Vasse-Saint-Ouen. La ce ora au ajunsu ele la maresialulu? Nu se scie.

Depunerea colonelulu Vasse-Saint-Ouen a fostu forte importanta si a datu lamuriri seriose asupr'a situatiunei aprovizionariloru in bataliele dela 14, 16 si 18 Augustu. Ea se pote resumá astfelu: dupa afacerea dela Rezonville, generalulu Soleille puse pre colonelulu Vasse sa spuna maresialulu Bazaine ca munitiunile consumate scadéu acum din a trei'a parte la diumetate a aprovizionarei, ca numai este in reserva cu ce sa se acopere deficitulu, si in fine ca parcurile de reserva cuprindéu baterii, nu si aprovizionari.

Colonelulu Vasse s'a retrasu asemenea salutandu pre maresialulu Bazaine.

D. generalu Lebrun e rechematu la bara. In dimineti'a de 14 Augustu, dice generalulu, ducendu-me pre tiermulu stangu in momentul candu trecéu trupele, intelniu pre maresialulu Canrobert,

care vediendu-lu intristatu, ii dusei: „Com se pote, scumpulu meu generalu, ca statulu majoru sa nu fi luat dispositiuni mai bune, si sa puna trupele a defila pre o singura cale? Generalulu remase desolatu, candu audi ca atribuia statulu majoru defilare, si de-si numai era in functiune de 24 de ore, elu aréta pre fostii sei colegi din statulu majoru generalu, unu corpu distinsu, dice Lebrun.

Cu tote aceste, deca statulu majoru generalu nu era respundetoriu de ordonanti'a acestui marsiu, nu pote fi altulu respundetoriu decatu maresialulu Bazaine. Acesta e punctulu ce trebuie luminatu.

Acestu generalu impreuna cu generalulu Jarras, a studiatu planulu trecerei Moselei si fu insercinatu sa arete unde sa se asedie punctile. Onorabilulu generalu inse nu pare a se fi preocupatu sa vedea deca punctile sele avéu sa ajunga la nisce cali. Elu studia traseulu seu pre o carta escelenta a departamentulu, de-si a avutu de companionu pre generalulu Jarras, care se afla la depositulu de reshelu inainte de campanie, si in stare mai multu decatu ori-cine a avé carti bune de statulu majoru. Dara altu lucru e studiulu planulu si esecutarea lui. Pana la 12 ser'a inse statulu majoru generalu a fostu in capulu armatei, carei'a totu ii dedit ordine, si nu se lua dispositiunile necesarie.

Generalulu Lebrun cestionatu si de presidentulu ducele d'Aumale si de maestrulu Lachaud, a ajunsu a da o idee despre ceea ce era comanda la inceputulu acestei funeste campanii.

In ordini domnia o confusiune desolanta; abia se scia deca instructiunile au fostu tramise, si nu se scia catu si de putienu deca avéu sa ajunga. In mediloculu acestui caste, maresialulu a luat comanda, si nu s'a datu nici o informatie asupr'a operatiuniloru ordonate mai nainte. S'a vedutu apoi cu ce vigore a aruncatu maresialulu Canrobert pre generalulu Jarras pre deasupr'a. Eata cum a fostu inceputurile maresialulu Bazaine in comanda armatei Rhinului; elu nu scia nici ceea ce se petrecea, si gasea totulu de facutu.

Siefii de corpuru Ladmirault, Decaen, Frossard, Leboenf chiaru, odata ce nu mai avéu sa se bata, fura forte superiori in corpu statulu majoru.

Relativu la trecerea Moselei, maestrulu Lachaud intrebandu pre d. generalu Lebrun deca a ceditu ordinile date de maresialulu Bazaine si ditate generalulu Jarras asupr'a marsialulu diferiteloru corpuru, martorulu a respunsu in modu negativu.

Aeste ordini inse au fostu date catu se pote mai curatu si mai espresa generalulu Jarras. Maresialulu Bazaine aflandu-se pre campulu de batalia dela Borny nu s'a ocupatu cu esecutarea loru — nu pote face acest'a, caci nici nu era rolulu seu — si siefulu seu de statulu majoru generalu, d. Jarras, n'a scitulu sa ia mesurile necesarie spre a asigura operatiunea. Eata ce resulta din depositiunea generalulu Lebrun.

Si acestu generalu s'a retrasu salutandu pre maresialulu.

Siedinti'a se ridica.

Siedinti'a din 24 Octombro.

Depunerile ce au fostu ascultate la acesta siedintia suntu relative totu la important'a cestiune a trecerei puntiloru de pre Mosela de catra armata Rhinului, care incepé a se retrage spre Verdun.

D. Jaunez, ingineriu civilu la Metz, este celu dintaiu martoru chematu a depune la bar'a consiliulu.

Dupa cestiunile de obicei, martorulu depune ca, la 14 dimineti'a, cerendu-se instructiuni in privinti'a puntiloru ce trebuiau indistruse, la apropierea inamiculu, i s'a respunsu: „stati liniscitu.“ Dela cine venea acestu respunsu? Martorulu nu scie. Scie inse ca, in urm'a neglijentiei pusa la taierea puntiloru, curierii prussiani s'au potutu servi la 15, de puntea dela Novéant.

Comisarulu guvernulu intreba deca martorulu a insarcinat pre oficiari sa transmita informatiuni despre situatiunea maresialulu si caroru oficiari a datu elu acesta misiune. Martorulu raspunde ca nu-'si aduce aminte sa fi vorbitu despre acestu siefu vre-unui oficiaru. Aperarea ne mai avendu nici o cestiune de adresatu martorulu, acest'a e invitatu a se retrage.

Se chiama apoi martorulu Renault, siefu pre atunci alu garei dela Novéant.

Martorulu depune ca a primitu o depesia la 21 Augustu ca sa taie podurile dela Novéant. Prussianii se aflau impregiuru de Pont-à-Mousson. Generalulu Margueritte merse spre Pont-à-Mousson.

Pre la amedi se intorse, si dupa o depesia, care ii ordona sa merga in Metz, se indrepta spre Metz. La 13, eclelorii prussiani observau pre cela-

laltu tiermu alu Mosellei, apoi se indreptara spre Borny.

S'a marginitu la 14 sa faca numai ca sa parvina o depesia pana la Metz.

Pres. Vi s'a respunsu: Intielesu, bine intielesu.

Martorulu. Da domnule presidentu.

Pres. Candu au trecut prussienii puntea dela Novéant?

Mart. In dimineti'a de 14 spre 15.

Pres. Erau forte mari?

Mart. O! da, erau forte numerosi.

Pres. La 13, nu venisera pana la Novéant?

Mart. Nu, remasese de ceea-lalta parte a Moselei.

Pres. Nu ve aducei aminte sa fi vedutu o depesia a dlui Jaunez la Metz?

Mat. Nu credu ca si vedutu acesta depesia. Si apoi me aflamu adesea pre cale, si depesiele puteau pleca fara sa fi incunosciintiatu.

Pres. Nu exista statiune telegrafica la Novéant? Era numai telegrafulu administrativu alu companiei.

Mart. Da, domnule presidentu.

Martorulu se retrage dupa ore-cari cestiuni puse de comisariulu guvernulu si de unulu din judecatori, relativu la aceleasi fapte.

Martorulu Mathieu, proprietariu la Novéant e introdusu. Elu depune ca la Augustu vedetele germane fiindu semnalate, mai multi locuitori din Novéant, ingrigiti de gravitatea situatiunei, telegrafara la Metz si imperatulu spre a cere ordine de a taia puntea. Cu inceperu dela 14 comunicatiunile cu Metzulu incetara si in noptea de 15 spre 16, inimiculu erupse pre teritoriulu nostru. Acesta miscare inse suferi in dia de 16 o intrerapere in urm'a luptei ce se angagiasse in acea di la Saint-Privat, dara la 17 dimineti'a se reincepu cu o noua intensitate. Martorulu adauge ca nu s'a esecutatu avisurile ce espediasse pre calea telegrafica. Si cu tote acestea, nimic'a nu aru fi fostu mai lesne decatu a taia puntea dela Novéant. Populatiunea inse astepta ordine spre a face acesta operatiune, neindrasnindu sa ia singura acesta initiativa.

Comisarulu guvernulu intreba deca martorulu cunoște numele amplotiatulu care primea depesiele la Metz.

Martorulu nu cunoște numele acestui amplotiatu, dara cunoște doi amplotiati dela gar'a din Novéant, unuia din cari a incredintiatu un'a din depesiele sele.

Martorulu mai da detalii forte importante asupr'a bataliei dela Rezonville.

In dimineti'a de 15, candu se destepta, vedu campulu plinu cu trupe de germani; aceste trupe se departara urcandu puntele despre Gorze si indreptandu-se spre Rezonville.

In dia de 16, caile fura libere, si tunulu in-nulu incepu sa resune. Atunci vedu intorcendu-se germanii imprasciati, si trasuri cu raniti; o miscare de esitatiune se manifesta in urm'a invasiunei.

Satulu Novéant nu mai era ocupatu si puntea nu se mai tiené.

Tocmai la 17, dupa ce statulu-majoru germanu se liniscu cu totulu, atunci continua defilarea. Inimiculu arunca doue puncti de vase pe Mosella, un'a in susulu apei si alt'a in josulu ei.

Martorulu spune ca a avutu in cas'a sea oficiari prussieni, in dia de 16, in momentul candu armata germana suferea eseculu dela Rezonville.

Unulu din acesti oficiari i-a disu: „Suntemu perduti deca francesii ne voru impinge inainte.“

Martorulu Mathieu se retrage si d-nulu Scal, inspectoru de dromuri de feru e chematu sa depuna.

Martorulu Scal a fostu chematu la 3 Septemvre dinaintea maresialulu ca sa se intielega cu densulu pentru restabilirea comunicatiuniloru. Dara acest'a era forte greu in urm'a ruperei podulu dela Longeville. Martorulu propune sa se practiceze o trecere preste Mosella. Dara relativu la distrugerea puntiloru dela 15 Augustu, martorulu nu scie nimic'a interesantu.

La 22 Augustu, locuitorii satelor de prin pregiuru adusera noutatea ca germanii se ocupau cu facerea unui drumu de feru americanu prin Rémyilly spre a transporta pre densulu tunuri de asediu. Martorulu se duse sa gaseasca pre maresialulu, si-i propuse o espeditiune spre a distruge lucrurile de arta ce existau in giurulu Metzului.

Propunerea n'a fostu primita.

In acestu momentu se aflau pre linia 1500 vagone incarcate cu proviziuni si munitiuni, aru fi

fostu midilocu că sa le prinda. Negresitu in dove-spre-diece ore se putea duce la unu bunu sferistu aceste operatiune; de la treburu s'aru fi pututu chieru protege lini'a de corpuru de trupe. Aru fi trebuitu pôte sa se dea o batalie spre a introduce aceste aprobevări in piëtia, dara operatiunea merita atât'a osteneala.

Maresialulu a respunsu in câte va cuvinte martorulu Scal. Din informatiuni particulare scite ca germanii tieneau totu-déun'a gat'a de plecarea locomotivele că sa traga dopa densele vagonéle incarcate, deca s'aru fi prezentatu vre-unu capetu de colóna de ale francesiloru: erá dara neutilu de a riscá o operatiune sângerósa pentru unu resultatu negativu.

D capitano Boyenval este martorulu care se chiama dupa acest'a; elu a cerutu autorizarea de a aruncá in aeru puntea dela Ars-sur-Moselle; dara, dupa ordinele esprese ale generalulu Cofinières, n'a executatu acesta lucrare. Cátu despre puntea Longeville, cându a venitu martorulu că sa o distruge, a gasit'o rupta. Generalulu Cofinières n'a facutu cunoscutu capitanulu Boyenval re-ónele refusului seu de a-lu lasá sa distruge puntea dela Ars.

Capitanulu Boyenval, va fi rechematu mai tardiu că sa lumineze consiliulu asupra incidentulu dela fortulu Plappeville. Acestu incidentu e relativu la conspiratiunea urdita pre la finele asediulu pentru resturnarea maresialulu.

Capitanulu Compagnon este oficerulu insarcinatu a aruncá in aeru podulu dela Longeville. Intorcendu-se dela executarea acestei lucrări, intalni pre maresialulu care-lu intrebá despre ruptur'a facuta de esplosiune si despre posibilitatea de a restabili podulu deca va fi nevoia. Capitanulu i respunse ca aru trebui celu putienu tre-dieci si siése de ore de lucru, dara ca Mosella trebuiá sa li fostu lesne de trecut, căci apele scadiase multu.

(Va urmá.)

O întrebare pedagogica.

(adresata către toti invetiatorii in genere.)

Scimu cu totii, ca din partea statului s'au trimisu la unele scóle poporali elementari aparatele din fizica, istori'a naturii si geografii, si s'au indiestratu acelea scóle cu ele. Eu nu potu nici de cum pricepe cum s'au pututu sa se potu trimite, si firesc si pretinde a se propune din acelea si anume: din fizica tóte aparatele, din istori'a naturala tablele cu animalele necunoscute, apoi din geografia map'a Ungariei ba inca si a Europei si inca ce e si mai multu chiaru si globulu pamentulu. Eu sciu ca invetiamentulu trebuie sa mérga treptatu, dela micu la mare, dela putienu la mai multu, dela aprópe la mai departe, dela usioru la mai greu, dela cunoscutu la mai putienu cunoscutu etc. etc. Invetiatoriulu trebuie se incépa totu invetiamentulu, din scóla si din cas'a parintésca a scolariloru. Acum puté-va bietulu invetiatori in doi ani inaintá d. e. cu geografi'a asiá departe cá treptatu — căci sariturile in pedagogia nu suntu iertate, — se ajunga pâna la cosmografi'a, — la propunerea globulu?

Eu dicu ca nici de cum si nici odata nu!! dara d-vóstra — fratiloru invetiatori ce diceti?

Eu dicu, ca intentiunea autoritatiloru nóstre scolari superiori si supreme, au fostu si este buna, dara pasulu gresitu!!! d-vóstra ce diceti? Eu dicu ca in clas'a I si II elementaria nici decum nu e potrivit a se propune — sciintiele reale, — dupa nici unu feliu de manualu nici aparatu, dara dupa chiaru nici unu feliu de aparatu maiestritu, ci tóte aparatele sa le arete invetiatoriulu scolariloru sei in natura. Natur'a este celu mai bogatu magazinu de ori si ce feliu de aparate; deci invetiatorii din clas'a I si II elementaria au lipsa numai de o conversatiune de totu libera cu scolarii loru, pre lângu aparatele naturali, eu asiá dicu, si asiá sustienu! dara d-vóstra ce diceti? Eu dicu ca cu propunerea dupa manuale si aparate maiestrite — din sciintiele reali, — sa se incépa numai in clas'a III poporala, si sa se continue invetiamentulu treptatu si impartitu astfelu, cá in clas'a IV sa se pota percorge si repetá tóte*). Eu asiá dicu si asiá

sustienu ca acesta metoda aru fi cea mai naturala si prin urmare cea mai buna si mai corespundetiorie!!! Dara d-vóstra ce diceti? Eu dicu ca aceste aparate sa se detraga dela scótele poporali elementarie — pre unde s'au datu, — si sa se lase din ele numai acele ce se potu folosi bine si cu succesu; iéra partea cea mai mare, remanu chiaru de totulu totu nefolosite; aceste dara a se dá, apoi scóleloru poporali superioare — clas'a III IV, unde se potu folosi cu celu mai bunu succesu. Eu asiá dicu!! dara d-vóstra fratiloru invetiatori ce diceti? si de ce parere suntedori?

Teodoru P. Popu,

O scurta privire preste „Geografi'a Ardélului“ de d. prof. Ioanu M. Moldovanu si o mica observatiune la aceea.

Inainte de tóte trebuie sa spunu caus'a din care me simtu si vedu óre-cum silitu a face unele observatiuni asupra acestui manualu scolasticu. Eu amu vedutu invetiatori propunendu in scótele poporali elementarie — dupa sistemulu acestui manualu, din „Cosmografi'a“ geografia, matematica, din cea fizica si din cea politica; iéra de Ardélu si de cele mai de aprópe tienuturi si locuri nici aminte nu si-au adusu.

„Geografi'a Ardélului“ e sistemisata astfelu:

a) Cosmografi'a; b) geografi'a matematica; c) geografi'a fizica; d) geografi'a politica; e) Europ'a preste totu; f) Imperati'a Austriei, si in urm'a urmelor este g) geografi'a Ardélului.

De aici ori-cine pôte vedea ca acestu sistemulu nu e pedagogicu, de óre-ce incepe si pleca dela mare la micu, dela multu la mai putienu, dela departe la mai aprópe, dela greu la mai usioru, dela necunoscutu la mai bine cunoscutu etc.

Eu dara a-si dorí a se sistemisá geografi'a din cestiune astfelu:

a) Geografi'a Ardélului cu drumurile ferate si postale etc.; b) Ungari'a; c) monarchi'a Austro-Ungariei; d) Europ'a preste totu pre largu; apoi Asi'a, Africa, America si Australi'a pre scurtu, — firesc fia-care separata, — e) geografi'a fizica; f) geografi'a politica; g) geografi'a matematica — globulu, si in urma de totu h) cosmografi'a.

Acesta procedere sistematica in pedagogia ori-cine pôte vedé ca merge treptatu dela micu la mare — dela aprópe la departe etc. etc.

Acesta unica observatiune amu avutu, atât'a este totu. Ce se atinge de materialulu cuprinsu si asediatu in acestu opu eu lu tienu de fórtu bunu, corespundetiuriu si ducetoriu la scopu cu siguritate.

Teodoru P. Popu,

invet. prim.

De lângu Cibinu la finele lui Octobru.

(Recunoscintia). Cu bucuria voiu a aretá onoratulu publicu, o fapta din partea onoratei reprezentantie si antistii comunale din Sielimberu doveditóre de iubire de dreptate si de inaintare si a poporulu nostru pre lângu conlocuitorii sasi. Onorata reprezentantia si antistie din anumit'a comuna, in urm'a intrevinerei autoritatii nóstre competente bisericea din partea nóstra, au aplaciatu stálpé din padurea comunale, au cumperatu si o cantitate de scânduri pentru inchiderea cartiei scólei nostre románesci si a progadiiei nóstre, in sferistu au asiguratú si unu ajutoriu de 50 fl. v. a. la anu din lad'a comunala, cá adausu la lef'a invetiatoriulu nostru din Sielimberu. In impregiurările in care traimu noi, fapt'a amintita este vrednica cu atâtu mai vertosu de lauda, cu câtu prin alte locuri, precum audimu, cá sa poti scóte asemenea fapte, dela conlocuitorii sasi, trebuie sa porti procese pre lângu totu articolulu de lege 53 din 1868 alu dietei din Pest'a.

Onorata reprezentantia si antistie comunale din Sielimberu, au datu suntu vre-o câti-va ani de atunci, crestiniiloru nostri din acesta comuna si o casa frumósa cu o curte si gradina spatiósa, in pretiu de vre-o 1300 fl. v. a. pentru scopulu scólei nóscionfessionale. Multu fórtu multu au contribuitu cá sa se faca acesta danie fostulu pre atunci inspectoru domnulu S. Schuster, unu barbatu stimatu de intrég'a populatiune din poporulu Sibiului fára deosebire de nationalitate si confessiune; dara meritulu celu mai de aprópe alu acestei danie este negresitu de a se socoti barbatiloru luminati, iubitori

de lumina si de dreptate din sinulu reprezentantie si antistiei comunale d.n Sielimberu.

Primésca toti câti au contribuitu la fapt'a despre care scriemu multiamit'a nóstra.

Membrii comit. par.

Ad. Nr. 298/1873.

Concursu.

Pentru ocuparea stat unei invetiatoresci la scóla confessionalu gr. or. din Vidr'a de susu, protopresbiteratulu Zlathn'a de susu, se escrie prin acest'a pâna in 21 Novembre st. v. a. c. concursu

Emolumentele suntu:

In bani gat'a 200 fl. v. a. cuartiru liberu in edificiu scólei si lemne de incalditu.

Concurentii pâna la terminulu mentionatu sa-si trimita la subscribiu documentele de calificatiune in sensulu „statutulu organicu“

Campani 29 Octobru 1873.

Cu contielegere comitetulu parochialu.

Ioanu Patiti'a,
(1-3) protopopu.

Concursu.

Din lips'a concurentiloru, la vacant'a parochie Stoiceni in protopresbiteratulu Solnocului alu II-lea gr. or. publicatu in fói'a „Teleg. Romanu“ in Nr. 66, 67, 68, a. c. alegerea de parochu nu s'au potutu efectui, deci prin acest'a terminulu alegerei de parochu, se prelungesee, pâna in 8 Novembre a. c. in carea di se va tiené si alegerea.

Dela scaunulu pescu gr. or. alu Solnocului alu II-lea

Cupsieni in 20 Octobru 1873.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Samuilu Cupsi'a,
(2-3) protopopu.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii de invetiatori la scóla gr. or. din Bosiorodu — in protopopiatulu Hatiegului se deschide concursu cu terminu pâna in 15/27 Novembre a. c.

Emolumentele suntu: 200 fl. v. bucate 10 ferdele, lemne de focu si cuartiru.

Doritorii de a ocupá acesta statiune au a-si ascerne cererile loru instruate conformu prescrieriloru in „statutulu organicu.“

Hatiegu in 22 Octobru 1873.

In comitetulu parochialu.

I. Ratiu,
(3-3) protop.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantelor statiunii invetiatoresci din Protopresbiteratulu Tarnavei de josu se escrie concursu pâna in 15 Novembre 1873.

1. Deagu cu salariu anualu 160 fl. cuartiru si lemne. —

2. Chincesu cu salariu anualu 100 fl. cuartiru si lemne. —

3. Pauca cu salariu anualu de 60 fl. cuartiru si lemne. —

Doritorii de a ocupá vre-un'a din aceste statiuni au de a-si indreptá petitiunile loru instruate in sensulu St. org. la subscribiu.

De agu in 20 Octobru 1873.

In contielegere cu Comitetele Parochialu.

Daniulu de Tamasi
(2-3) Adm. Prot.

Edictu.

Stanu Ioanu Ratiu din Satulungu care de trei ani si 7 luni de dile, a parasitu cu necredintia pre legiit'a sea socie Dobr'a nascuta George Fasole totu din Satulungu in Sacele, ne sciindu-se de atunci si pâna astadi loculu ubicatiune lui, — se citédia prin acest'a cá in terminu de unu anu si o di, dela escrierea acestui edictu, sa se infatisiedie la scaunulu protopopescu 1-iu alu Brasiovilu, căci la din contra si in absentia lui se va decide divortulu cerutu de soci'a sea, pre bas'a ss. caúne.

Brasiovu 6 Octobru 1873.

Scaunulu protopopescu gr. or. 1-iu alu Brasiovilu cá foru matrimoniale.

Iosifu Baracu,
(2-3) protopopu.

*) „Nici o regula fára exceptiune“, in scótele satesci unde nu suntu decâtu multu I-II clase si unde stau copiii câte 3-4-5 ani totu in o scóla, apoi acolo firesc, ca se voru mai latí in invetiamentu, si si trebuie; dara poi vái! — dupa nici unu sistemulu pedagogicu, ci care cum pôte si-lu taie capulu asiá propune. Coresp.